

POLSKI ZWIĄZEK FILATELISTÓW
ZARZĄD OKRĘGU W BYDGOSZCZY

Ilustrowany Biuletyn Tematyczny

Klub
Zainteresowań

31

Kolejnictwo

1
marzec
1996

ROK
IX

• PISMO FILATELISTÓW TEMATYKÓW KOMUNIKACJI SZYNOWEJ •

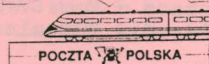
• NOWY DZIAŁ
ZBIERACTWA !! •

**BLYSKAWICZNA
POCZTA KURIERSKA
W OBRĘBIE KRAJOWYM
I ZAGRANICZNYM**

BLYSKAWICZYNY PRZEWOZ PRZESYŁEK Z
- KORESPONDENCJĄ, DOKUMENTAMI,
- WZDRAM WYROBÓW, TOWARAMI,
- KOSZTAMI INFORMACJI

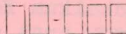
**NAJSZYBSZYMI POŁĄCZENIAMI KOMUNIKACYJNYMI
NAJSZYBSZĄ ZA NAJLEPSZĄ CENĘ
INFORMACJĄ UDZIELAJĄ URZĘDY POCZTOWE**

POCZTA POLSKA

KARTKA POCZTOWA

150 LAT KOLEI
NA ZIEMIACH POLSKICH

KARTKA POCZTOWA

POCZTA NAJLEPSZYM WYBÓREM

POCZTOWE
ILUSTROWANE FOR-
MULARZE KARTKOWE

POCZTA POLSKA

POCZTA
PERONOWA

DIREKCJA OKRĘGOWA POCZTY 90 040 0002 ul. Księżycowa 5/7

WIELKA GALA

Krajowa Wystawa Filatelistyczna "150 lat kolei na ziemiach polskich" przeszła do historii. Zapisana się złotymi literami w Kronice naszego klubu, stając się najważniejszym wydarzeniem w 10-cio letniej działalności. Przeżyjmy to jeszcze raz...

Jest dzień 24 listopada 1995 roku, zbliża się godzina 14. W auli Zespołu Szkół Kolejowych oraz przylegającym korytarzu tłoczno i gwarno. W tłumie prawie 50 osób widzimy Gości reprezentujących Polskie Koleje Państwowe, władze miasta Bydgoszczy oraz znakomitości polskiej filatelistyki z Członkami Zarządu Głównego na czele.

Wszystkich zgromadzonych wita niezwykle serdecznie prezes Okręgu Bydgoskiego PZF, prof. Zygmunt WIATROWSKI. Następnie zabiera głos Andrzej GAJEWSKI w imieniu Dyrektora Generalnego PKP, podkreślając znaczenie wystawy w całorocznych obchodach jubileuszu kolei polskich. Z upoważnienia Dyrektora Naczelnego Północnej DOKP przemawia dr inż. Marek WOJŚLAWSKI. Słowa swoje kieruje przede wszystkim do środowiska filatelistów, z uznaniem oceniając całokształt działalności Polskiego Związku Filatelistów, dzięki któremu możliwe było zorganizowanie imprezy propagującej kulturę techniczną kolejnictwa i PKP. Na zakończenie oficjalnych wystąpień, prezes Zarządu Głównego prof. Ludwik K. MALENDOWICZ wysoko ocenił działalność KZ PZF "KOLEJNICTWO" - inicjatora wystawy. Dziękujemy!

Następuje moment przejęcia wstęgi przez panią Laurę HĘSIĄK, dyrektora Kultury i Sportu Urzędu Miasta Bydgoszczy. Błyskają flesze aparatów fotograficznych, uroczystą chwilę rejestruje Bydgoska Telewizja Regionalna. Rozpoczyna się zwiedzanie wystawy. Objasnień udzielają; Janusz KOPUT - przewodniczący Sądu Konkursowego oraz jego członkowie, m.in. Michał STRANZ i Przemysław DRZEWECKI. Wśród zwiedzających zauważamy; Antoniego KURCZYŃSKIEGO i Kazimierza PAŚKO - wiceprezesów Zarządu Głównego PZF, Władysława FARBOTKO, Lecha POPIELEWSKIEGO i wielu innych Członków Prezydium. W środowisku kolejarzy widzimy Edwarda MAŁACHOWSKIEGO - dyrektora Zespołu Szkół Kolejowych w Bydgoszczy i gospodarza wystawy, naczelnika stacji Bydgoszcz Główna - Macieja SYGULSKIEGO, przewodniczącego Związku Zawodowego Maszynistów MT Bydgoszcz - Józefa ŚWITAJSKIEGO z małżonką i synem, Jerzego PAWŁOWSKIEGO - kierownika Ośrodka Muzealnego Bydgoskiego Węzła Kolejowego.

Równie uroczyste było zamknięcie wystawy 2 grudnia o godz. 12, połączone z wręczeniem dyplomów i nagród. Oprócz wielu klubowych Kolegów przybyli także; dyrektor Technikum Kolejowego w Poznaniu i redaktor naczelny "ŚWIATA KOLEI" - Ryszard PYSSA oraz dobrze znany wszystkim hobbystom, redaktor Tygodnika Kolejarza "NOWE SYGNAŁY" - Marek MOCZULSKI. Wystawę zwiedzili też członkowie miejscowego Klubu Miłośników Kolei Żelaznych w Bydgoszczy z jego prezesem Adamem BUDZIAKIEM, którzy wcześniej odbyli po mieście specjalną przejażdżkę tramwajem typu "N".

Należy podkreślić, iż wystawę wzorowo rozpropagowano w lokalnej prasie i telewizji. Słowem - moc wrażeń! O niektórych aspektach wystawy i spotkania piszemy w dalszej części biuletynu.

SPOTKANIE - jak łatwo się domyśleć, było zdominowane tym wszystkim, co wiązało się z wystawą. Dlatego sprawy organizacyjne przełożono na spotkanie następne. Zrealizowano cztery główne cele; zwiedzenie wystawy w obecności sędziów, którzy udzielali wyczerpujących wyjaśnień i tłumaczyli zawłókości regulaminowe, uroczyste zamknięcie wystawy połączone z wręczeniem dyplomów i nagród, odbiór eksponatów oraz klubowego znaczka wraz z listami terenowymi. Cały czas czynne było stoisko Poczty Polskiej oraz z literaturą kolejową. Wielu Kolegów wracało usatysfakcjonowanych do domu z okazałym pakietem datowników, znaczków i całoci. Można było się także zaopatrzyć w bezpłatne czasopisma i foldery kolejowe.

KLUBOWY **Kalejdoskop**

Rekord frekwencji! Tego się można było spodziewać. Na spotkanie w Bydgoszczy przybyło 35 Kolegów, co stanowi aktualnie najlepszą frekwencję od początku działalności klubu. Kto wie, czy nie przyjechałoby więcej, gdyby nie była to akurat tzw. sobota "pracująca".

Znaczek już gotów! Miłą niespodzianką sprawił wszystkim Andrzej Jaworek z Gliwic, nadzorujący wykonawstwo klubowego znaczka w katowickiej firmie. Przywiózł ze sobą pierwszą partię 100 sztuk, które zostały odebrane przez uczestników spotkania, także dla Kolegów z terenu. Do biuletynu zostaje dołączona luzem informacja, u kogo i gdzie można odebrać znaczek. Jednak część list pozostała nieodebrana, z uwagi na nieobecność nikogo z następujących województw; poznańskiego, rzeszowskiego, kościańskiego, radomskiego i kieleckiego. Dla tych co jeszcze nie widzieli; znaczek "wypaść" pięknie!

Zero skreśleń! W 1995 roku nikt nie został skreślony z klubowej listy. Świadczy to o postępującej dyscyplinie związanej z wpłatami na indywidualne konta, bo to było główną przyczyną skreśleń. Jednakże z drugiej strony, żaden członek klubu nie został nigdy wykreślony ze wzmiarkowanej przyczyny, jeżeli zgłosił prośbę czasowego zawieszenia płatności z powodu sytuacji materialnej.

Aneks do listy adresowej! Wraz z niniejszym biuletynem, każdy otrzymuje specjalny aneks do listy wieczystej członków KZ PZF "Kolejnicтво" za rok 1995. Doszło 7 nowych Kolegów oraz 1 wstąpił ponownie. Na dzień 1 stycznia br. klub zrzesza 124 filatelistów. W aneksie znajduje się także errata dot. zmian adresowych.

Dziękujemy! Niniejszym informujemy, że p. mgr ZYGFRYD ŻURAWSKI z Bydgoszczy przekazał kwotę 100 zł na cele ogólnoklubowe. Podobnej wpłaty w wys. 50 zł dokonał Kol. WIESŁAW WŁODARCZAK z Kazimierza k. Poznania. Dodatkowe środki bez wątplenia poprawią naszą płynność finansową zważywszy, iż część Kolegów reguluje należności z opóźnieniem, co równoznaczne jest z Ich kredytowaniem. W imieniu wszystkich Członków, Zarząd Klubu składa wyrazy podziękowania!

Zdjęcia ze spotkania! Nasz niezawodny klubowy fotograf, Kol. Ryszard Smulkowski z Piły wykonał kilka zdjęć uczestników spotkania i wystawy. Nie wszyscy jednak skorzystali z okazji. Koledzy, którzy w ten sposób się uwiecznili, otrzymają jedno, dwa lub trzy zdjęcia, na których są obecni. Cena 1 zdjęcia - 80 groszy, należność zostaje potrącona z klubowego konta.

Wszystko to nasze! /prawie.../ Na wystawie w Bydgoszczy zaprezentowano ogółem 34 eksponaty o tematyce kolejowej (w tym 2 w klasie literatury). Tylko 4 z nich nie należały do członków naszego klubu. Tak więc 88% eksponatów było własnością Kolegów KZ PZF "Kolejnicтво". Zabrakło tylko jednego zbioru Kolegi z Rudy Śląskiej, a należy także podkreślić, że z owych 4 "nieklubowych" eksponatów, 2 należały do byłych członków (17/85 i 34/85).

Finanse klubu! Z uwagi na brak miejsca w niniejszym biuletynie, zamieścimy sprawozdanie w numerze czerwcowym.

"Wykaz..." 94/95! Trwa wstępna "obróbka" materiału. Już teraz wiadomo, że jubileuszowy rok kolei polskich zapisał się rekordową liczbą walorów; 25 datowników i 3 frankatury, 25 formularzy kartkowych, nie wspominając o znaczkach, erkach, stemplach dodatkowych i prawdziwym zalewie wydawnictw pamiątkowych.

medale ☆ wystawy ☆ pokazy · 1995

★ 1995.03.23-26 ŁÓDŹ I WF Debiutów Młodzieżowych
Michał i Tomasz ZURAWSKY z Bydgoszczy, "Historia parowozu", KL. HONOROWA

★ 1995.05.18-21 OŁAWA KWF "150 lat Huty Oława"
Piotr WODNIK z Wrocławia, "Rozwój i organizacja kolei", M. DUŻY POZŁACANY
Kazimierz ZWOLIŃSKI z Torunia, "Drogi kolejowe", M. POZŁACANY
Artur MARSY z Wrocławia, "Kolejnictwo", M. DUŻY SREBRNY
Franciszek SOŁGA z Tarnowskich Gór, "Lokomotywy", M. POSREBRZANY
Zbigniew KARCZ ze Zbąszynia, "Świat szyn", M. BRAZOWY

★ 1995.05.18-21 CHRZANÓW Regionalna WF i Numizmatyczna III stopnia
pn. "Ziemia Chrzanowska '95"
Franciszek SOŁGA z Tarnowskich Gór, "Parowozy XIX wieku", M. DUŻY POZŁACANY

★ 1995.05.31-06.06 JAWORZNO Okręgowa WF III stopnia pn. "Jaworzno '95"
Franciszek SOŁGA z Tarnowskich Gór, "Parowozy XIX wieku", M. POZŁACANY

★ 1995.07.15-08.04 USTRÓN Pokaz Filatelistyczny z okazji 150-lecia
kolei na ziemiach polskich
Wojciech BARTOSZEWCZ z Bydgoszczy, "Poczty dworcowe i ambulansowe"
Paweł GUTOWSKI z Lublina, "Historia parowozu"
Jan KOPUT z Nałęczowa, "Słownictwo transportu"
Janusz KOPUT z Lublina, "Stemple i erki poczty działającej na terenach kole-
jowych Polski do 1918 r."

Artur MARSY z Wrocławia, "Kolejnictwo"
Franciszek SOŁGA z Tarnowskich Gór, "Lokomotywy"
Julian ŚWITLICKI z Rudy Śląskiej, "Rozwój kolejnictwa"
Kazimierz ZWOLIŃSKI z Torunia, "Drogi kolejowe"

★ 1995.09.04-11 POZNAŃ Pokaz Filatelistyczny z okazji 42. Kongresu
Europejskiego Związku Modelarzy Kolejowych i Miłośników Kolei

Artur MARSY z Wrocławia, "Kolejnictwo"
Andrzej NOSAL ze Zbąszynka, "Parowozy świata"
Leszek WINCENIAK z Chodzieży, "Koleje żelazne"
Kazimierz ZWOLIŃSKI z Torunia, "Drogi kolejowe"

★ 1995.09.08-16 WARSZAWA XVII Ogólnopolska WF
Wojciech BARTOSZEWCZ z Bydgoszczy, "Poczty dworcowe i ambulansowe", M. POZŁACANY
Piotr WODNIK z Wrocławia, "Rozwój i organizacja kolejnictwa", M. POZŁACANY
Kazimierz ZWOLIŃSKI z Torunia, "Świat kolei szynowej", M. POZŁACANY
Franciszek SOŁGA z Tarnowskich Gór, "Lokomotywy", M. SREBRNY
Zbigniew KARCZ ze Zbąszynia, "Świat szyn", M. BRAZOWY
Paweł GUTOWSKI z Lublina, "Poczty kolejowe w niektórych krajach Europy",
KL. POZAKONKURSOWA

Jan KOPUT z Nałęczowa, "Stemple i erki poczt kolejowych na terenach Polski
od 1944 r.", KL. POZAKONKURSOWA

★ 1995.09.24-10.08 GRUDZIĄDZ XII Okręgowa WF
Kazimierz ZWOLIŃSKI z Torunia, "Drogi kolejowe", M. ZŁOTY Z GRATULACJAMI JURY

★ 1995.10.06-09 WROCLAW Międzynarodowa WF "Polska - Niemcy"
Piotr WODNIK z Wrocławia, "Organizacja i rozwój kolejnictwa", M. POZŁACANY
Franz BLAZEK z Wennigsen, Niemcy (skretarz Międzynarodowego Stowarzyszenia
Filatelistów Kolejnictwa), "Komunikacja kolejowa w Związku Ra-
dzieckim", M. POZŁACANY

★ 1995.11.24-12.02 BYDGOSZCZ Krajowa WF II stopnia pn. "150 lat kolei
na ziemiach polskich"

Wojciech BARTOSZEWCZ z Bydgoszczy, "Poczty dworcowe i ambulansowe", M. ZŁOTY
Stanisław SKONECKI z Gdyni, "Kolejnictwo i jego rozwój", M. POZŁACANY

- Piotr WODNIK z Wrocławia, "Rozwój i organizacja kolejnictwa", M. POZŁACANY
 Kazimierz ZWOLIŃSKI z Torunia, "Świat kolei szynowej", M. POZŁACANY
 Stanisław SKONECKI z Gdyni, "Stemple poczty pruskiej w latach 1818 - 1890",
 M. DUŻY SREBRNY
 Franciszek SOŁGA z Tarnowskich Gór, "Parowozy XIX wieku" i "Lokomotywy",
 M. DUŻY SREBRNY
 Kazimierz ZWOLIŃSKI z Torunia, "Drogi kolejowe", M. DUŻY SREBRNY
 Artur MARSY z Wrocławia, "Kolejnictwo", M. DUŻY SREBRNY
 Zbigniew KARCZ ze Zbąszynia, "Imprezy kolejowe" i "Jubileusze kolejowe",
 M. DUŻY SREBRNY
 Zbigniew KARCZ ze Zbąszynia, "Świat szyn", M. SREBRNY
 Andrzej NOSAL ze Zbąszynka, "Parowozy świata", M. SREBRNY
 Roman RAJCA z Gdańska, "Historia kolejnictwa", M. SREBRNY
 Janusz SZCZEPAŃSKI z Lublina, "Lokomotywy" (filumenistyka), M. SREBRNY
 Aleksy NOWACZYŃSKI z Gdańska, "Kolejnictwo polskie", M. POSREBRZANY
 Mirosław BARAŃSKI z Leszna, "Kolej na znakach pocztowych", M. BRAZOWY
 Elżbieta KUZIO z Nowego Sącza, "Pociągi", M. BRAZOWY
 Leszek WINCENCIAK z Chodzieży, "Koleje żelazne", M. BRAZOWY
 Paweł GUTOWSKI z Lublina, "Poczty kolejowe w niektórych krajach Europy"
 (eksp. młodzieżowy) M. DUŻY POZŁACANY
 Wojciech GAŁAT z Lublina, "Lokomotywy elektryczne i spalinowe" (eksp. młodzieżowy)
 M. POZŁACANY
 Marcin CUR z Lublina, "Mały leksykon transportu" (eksp. młodzieżowy) M. DUŻY SREBRNY
 Krystian ŻURAWSKI z Chełmży, "Vademecum filatelisty - kolejnictwo" KL. LITERATURY
 M. SREBRNY
 Krystian ŻURAWSKI z Chełmży, "Ilustrowany Biuletyn Tematyczny" KL. LITERATURY
 M. POSREBRZANY
 Michał i Tomasz ŻURAWSKY z Bydgoszczy, "Historia parowozu" (eksp. młodzieżowy)
 KL. HONOROWA
 Janusz KOPUT z Lublina, "Stemple i erki poczty działającej na terenach ko-
 lejowych Polski do 1918 r." KL. POZAKONKURSOWA
 Jan KOPUT z Nałęczowa, "Stemple i erki poczty działającej na terenach ko-
 lejowych Polski od 1944 r." KL. POZAKONKURSOWA

Za najlepszy eksponat tematyczny Jury uznało "Bezpieczeństwo na drogach" autorstwa Antoniego KURCZYŃSKIEGO z Warszawy - M. DUŻY POZŁACANY. Polecamy go uwadze Kolegom Wystawcom.

Wszystkim Wyróżnionym gratulujemy!

OGŁOSZENIA

 Działowski Alojzy, 76-200 Słupsk, _____, _____, _____, kupi czyste znaczki zagraniczne z tematu kolejnictwa - tabor; lokomotywy, wagony, pociągi, itp. Oferty z ceną.

 Rejter Arkadiusz, 94-004 Łódź, _____, _____, poszukuje polskich datowników wg A. Myślickiego; 58271, 64159, 65396, 68347, 69249, 68348, 71369, 76078, 76243, 78093, 83094, 84073, 84243, 84244, 85247, 85259.

 Gil Zdzisław, 15-143 Białystok, _____, _____, zbiera znaki pocztowe dot. katastrof żywiołowych i komunikacyjnych (w tym także kolejowych) oraz związane z ratownictwem. Nawiąże kontakt z Kolegami mogącymi uzupełnić zbiór (kupno, wymiana), dotyczy również literatury. Poszukuje datowników polskich wg A. Myślickiego; 70606, 70608, 70619, 70620, 71186, 72531, 72318, 75173, 61316. Posiada do wymiany stemple z lat 1977-1994.

POCZTA W KRAKOWIE W DOBIE WPROWADZANIA KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ 171

Poza tym na podstawie znanych datowników na przesyłkach pocztowych ustalono istnienie ambulansów kursujących na następujących trasach: Rzeszów-Kraków - ambulans nr 536 (datowniki: 8.10.1910; 9.09.1911), Lundenburg - Kraków - ambulans nr 450 (datownik z 08.1918).

Powyższe dane uwzględniają wyłącznie pierwsze kursy pociągów na nowo otwartych liniach kolejowych, oraz te kursy, które w swym składzie miały ambulanse. W wykazie pominięto kursy pociągów lokalnych i innych, które w swym składzie nie posiadały ambulansów i z tej racji nie są przedmiotem niniejszych rozważań. Nie wszystkie dane, dotyczące szczególnie dat rozpoczęcia kursowania pociągów i ambulansów w XX w. udało się na razie dokładnie ustalić.

W przypadku lat 1900-1918 podane informacje są tylko fragmentaryczne oparte na dotychczas znanych datownikach ambulansów, które w tym czasie kursowały z Krakowa i do Krakowa.

Poza ambulansami pocztowymi istniała jeszcze instytucja "Postconducateur im zuge" - Pocztowy konduktor w pociągu. W zakresie jej działania było przyjmowanie od pasażerów w trakcie odbywającej się podróży przesyłek listowych i przekazywanie ich na dworcach w miejscowościach, w których zatrzymywał się pociąg (jeżeli do tych miejscowości były adresowane) względnie dostarczanie ich do ambulansów na krzyżujących się trasach do dalszej ekspedycji w innym kierunku. Postkonduktor był pracownikiem kolejowym sprawdzającym bilety a jego funkcją na rzecz poczty miała charakter dodatkowy (i prawdopodobnie była przez pocztę oddzielnie opłacona). Przyjmowanie od pasażerów przesyłki musiały mieć naklejone znaczki, które postkonduktor kasował specjalnym stemplem zawierającym w swej treści trasę i numery pociągów, z którymi na swej trasie posiadał połączenia.

Postkonduktorzy obsługiwali następujące trasy wiodące z Krakowa do i Krakowa (dane do 1900 r.):

Kraków - Lwów (znane 2 stemple)	Lundenburg - Kraków
Kraków - Podgórze - Bonarka	Oderberg - Kraków
Kraków - Podwoleczyska	Oświęcim - Kraków
Kraków - Rzeszów	Oświęcim - Podgórze
Kraków - Tarnów	Prerau - Kraków
Kraków - Wieliczka	Trzebinia - Kraków
Kraków - Sucha - Stróża - Tarnów	Wiedeń - Kraków (znane 2 stemple)
Zagórz	- Podgórze

POSTCONDUCTEUR IM ZUGE
 KRAKÓW - SUCHA - STRÓŻE - TARNÓW
 1633/1012/1112/12111615

132

POSTCONDUCTEUR IM ZUGE
 ZAGÓRZ PODGÓRZE N° 257

131

W 1896 r. urzędy pocztowe w Krakowie zostały objęte numeracją.

Urząd Pocztowo-Telegraficzny Kraków Dworzec jako drugi z kolei najstarszy urząd po Głównym Pocztamcie otrzymał Nr 2. Zamieszczone reprodukcje przedstawiają wszystkie do tej chwili znane atrybuty pocztowe, które stosowano w Urzędzie Pocztowo-Telegraficznym Kraków Dworzec.

Oddzielnie przedstawiono stemple i datowniki ambulansów łączących Kraków z innymi miastami. Reprodukcje ich zostały odwzorowane z stempli i datowników znajdujących się na autentycznych przesyłkach albo zostały wykonane na podstawie ustaleń zawartych w opracowaniu W. Kleina "Die postalischen Abstempelungen und andere Entwertzeichen-Ausgaben 1867, 1883 und 1890" i jako takie mają jedynie charakter ogólnopoglądowy. Z tego też względu podobnie jak inne stemple i datowniki reprodukowane w niniejszym opracowaniu nie nadają się do wykorzystania dla celów porównawczych (ekspertyz.). - KONIEC -

JANUSZ ADAMCZYK

POSTSCRIPTUM

Rozpoczynając cykl w numerze 24 IBT poinformowaliśmy, że wraz z ostatnim odcinkiem zamieścimy komentarz (uwagi), jakie Autor publikacji zawarł przy niektórych stemplach i nalepkach polecenia. Dotyczą one niewielu pozycji i to, wyłącznie z dwóch pierwszych odcinków. Zamieszczamy je poniżej w tabelce.

Numer znaku pocztowego	Numer odcinka i numer IBT	Uwagi
1,2	(1) - 24	Datownik wykonany w dwóch egzemplarzach różniących się kształtem liter i usytuowaniem kropki po literze "H".
5,6	(1) - 24	Ekspedycja - określona pora dnia.
7	(1) - 24	Oznaczenie godziny ekspedycji cyfrą rzymską.
9	(1) - 24	Dwukrotnie podany wyróżnik.
11	(1) - 24	Datownik z dwoma różnymi literami wyróżnika.
13,14	(2) - 25	Datowniki tego typu posiadały następujące wyróżniki; a, j, k, n, q, R, 2a, 2b, 3b, 3c, 3e, 5a, 5b, 5g, 5f, 5K.
15	(2) - 25	Pieczęć firmowa stosowana na przesyłkach firmowych.
16	(2) - 25	Występują prawie wyłącznie na recypisach przesyłek polecanych.
22	(2) - 25	Nalepka z usuniętym "N ^o ", cyfry po prawej stronie.
23	(2) - 25	Nalepka z usuniętym "N ^o ", cyfry w części środkowej.

KOLEJOWE DZIURKOWANIA ZNACZKÓW BAWARII /cz.3/

1.
Deutsches
Reich
2.

Oracz (O) Bawaria (B) Siewca (S)

1 kwietnia 1920 r. wprowadzono na terenie Bawarii znaczki z dziurkowaniem "B", składającym się z 18 punktów perforacyjnych (ilustr.1).

Wykonano je na znaczkach Bawarii z przedrukiem "Deutsches Reich" (ilustr.2).

Znaczki te należały do kategorii

"Portofreiheitsmarken", czyli zwalniających przesyłki od opłat pocztowych. Znaczkami z perforowaną literą "B" posługiwała się Rada Urzędnicza Dyrekcji Poczty i Kolei (Beamtenräte der Oberpost und Eisenbahndirektionen). Pierwsza litera instytucji posłużyła do oznaczenia znaczków w ten właśnie sposób. Stosowano je w następujących miejscowościach; Augsburgu, Bambergu, Monachium, Norymberdze, Regensburgu, Landshut, Speyer i Würzburgu.

Do przedziurkowania użyto 9-ciu znaczków opłaty z motywem oracza, Bawarii i siewcy oraz nominałach, jak poniżej w tabelce. Rzut oka na wycenę potwierdza, że należą one do pozycji niezmiernie rzadkich jeśli chodzi o znaczki z obiegu pocztowego, a zwłaszcza na przesyłkach. Spowodowane było to faktem niskiego nakładu oraz znikomego użycia wzmiarkowanych znaczków na korespondencji. Moc obiegową utraciły 10 października 1921 roku.

Wszystkie znaczki użyte do przedruku i dziurkowania mogą charakteryzować się odmianami barw, papieru, gumy oraz usterkami druku. Specjalizowane katalogi podają także informacje o możliwości występowania fałszerstw.

Literatura

1. Michel Deutschland Spezial Katalog, Schwaneberger Verlag GMBH, Münch.
2. Encyklopedia Filatelistyki, Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1993.
3. Transpress Lexikon Philatelie, Berlin 1971, Hunveränderte Auflage (1977).

» «

Od red. Autor cyklu przygotowuje następne opracowania, dotyczące kolejowych dziurkowań na znaczkach m.in. Natalu, Oranii, Transvaalu (Afryka Południowa). Tematyka - dotąd nigdzie niepublikowana!

Katalog Michel	Numer urzędowy	Nominał (Pfg)	Barwa znaczka	Ilustr. znaczka	Wycena 1993 - IM		
					***	⊙	⊠
119	16	5	ziel.	O	60.-	125.-	425.-
120	17	10	pomarań.	O	60.-	125.-	425.-
121	18	15	czerw.	O	60.-	125.-	425.-
122	19	20	fiol.	B	60.-	125.-	425.-
123	20	30	nieb.	B	60.-	125.-	425.-
124	21	40	brąz.	B	60.-	125.-	525.-
125	22	50	cynobr.	S	90.-	270.-	800.-
126	23	60	z.nieb.	S	120.-	300.-	850.-
128	24	80	c.nieb.	S	130.-	300.-	950.-

Objaśnienia: *** znaczki czyste z idealną gumą, ⊙ znaczki kasowane,

⊠ znaczki na przesyłkach. Uwaga - ceny znaczków (na przesyłkach także), skasowanych ręcznie (skreślone piórem), są tańsze od 25 do 35%.

TABOR SZLAKÓW PKP (9)

10. ELEKTRYCZNE ZESPOŁY TRAKCYJNE ED 70

W roku 1948 podjęta została decyzja o elektryfikacji najstarszej w Polsce linii kolejowej Warszawa - Katowice - Gliwice. Brak możliwości szybkiego uruchomienia produkcji taboru elektrycznego w kraju sprawił, iż został on zamówiony w ówczesnej NRD. W skład największej dostawy importowej w historii PKP weszło: 25 lokomotyw elektrycznych EU 04, 34 lokomotywy elektryczne EU 20, 36 elektrycznych zespołów trakcyjnych EN 56, 12 wagonów spalinowych przeznaczonych do utrzymania sieci trakcyjnej SR 51/52 oraz 2 elektryczne zespoły trakcyjne ED 70. W przypadku etz dostawcą były zakłady Waggonbau Görlitz.

Jednostki serii ED 70 (dawniej E 58) składały się z czterech wagonów o następującym układzie: silnikowy + doczepny + doczepny + silnikowy. Profilowany przód z pantografem i charakterystyczne ułożenie drzwi, które znajdowały się przy końcu każdego członu i otwierały się jak w normalnych wagonach, sprawiało, że zewnętrznie ED 70 w znaczny sposób różniła się od pozostałych, podobnych do siebie serii etz. Wyposażenie techniczne zostało natomiast zunifikowane z serią EN 56. Zespoły ED 70 przewidziane były do kursowania jako pociągi ekspresowe, dlatego ich prędkość maksymalna wynosiła 135 km/h. Miały 188 miejsc siedzących w przedziałach klasy 1 (wagony silnikowe) i 2 (wagony doczepne), a dodatkowo w jednym z wagonów doczepnych urządzone zostało pomieszczenie barowe.

Zamówione dwie sztuki ED 70 zostały dostarczone w 1957 roku i skierowane do lokomotywni Warszawa Olszynka Grochowska. Zgodnie ze swoim przeznaczeniem kursowały jako pociąg ekspresowy *Górnik* z Warszawy do Gliwic. Od początku pełniły również funkcję reprezentacyjną jako pociągi okolicznościowe przy okazji otwierania nowych zelektryfikowanych linii. Zapewne od tej funkcji wzięto się kolejarские, żartobliwe określenie tej serii - "Lajka". W latach siedemdziesiątych zostały wycofane z planowego obiegu i służyły jedynie jako pociągi służbowe lokomotywni Warszawa Olszynka Grochowska.

Skreślone z inwentarza PKP zostały 31.12.1977 roku. Po skreśleniu jeden z zespołów przez pewien okres przebywał w lokomotywni Łódź Olechów. Natomiast na początku lat 80-tych obie jednostki trafiły na złomowisko w Chróście Nyskiej, gdzie zostały pocięte za złom. Jedynym śladem, jaki zachował się do dziś po tej serii, jest hala wybudowana dla obsługi tych jednostek w lokomotywni na Olszynie Grochowskiej o specjalnie wydłużonych stanowiskach mogących pomieścić czteroczłonowy zespół o długości 88,25 m.

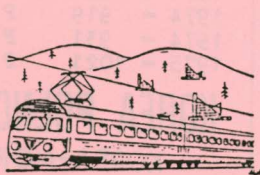
Elektryczny zespół trakcyjny serii ED 70 na tle dawnego dworca w Katowicach został przedstawiony na znaczku (nr 2396) wydanym 28.02.1978 r. w serii "Koleje polskie". Ponadto charakterystyczny wizerunek tej jednostki widnieje również na okolicznościowym dodruku (P-12/88) wykonanym z okazji 100-lecia stacji PKP w Ustroniu. Nie wykluczone, że

WYSTAWA FILATELISTYCZNA
Koleo Nr 60 PZF - USTRONIE
07-14.09.1988

100 LAT

STACJI PKP W USTRONIU

P - 12/88

to właśnie "Lajka" przejeżdżała przez Ustron w dniu 23.12.1974 r., otwierając zelektryfikowany odcinek Chybie - Skoczów - Goleszów - Wisła Głębce.

KATALOG

Michel
znaczków z motywem
kolejowym

20 do roku 1984

KANADA

CANADA cd.

Dienstmarken

1949 - 9 . ( )
1950 - 34 . ( )

KATANGA

1961 - 75 . ( )
77 . ( )

KATAR

QUATAR

1970 - 432 . ( )
1974 - 592 . ( )

KENIA

1963 - 3 . ( )
13 . ( )
1976 - 62/65 S=4 ( )
1976 - Blok P ( )
1978 - 124 . ( )
1983 - 266 . ( )

KOLUMBIA

KOLUMBIEN

1917 - 253 . ( )
1926 - 301 . ( )
1939 - 410 . ( )
1959 - 887 . ( )
1962 - 1032/36 S=5 ( )
1974 - 1279 P ( )

Dienstmarken

1937 - 24 . ( )

KOMORY

KOMOREN

1976 - 262 ( )
= Blok P ( )
1976 - 300 . ( )
= Blok P ( )
1977 - 339/44 S=6 ( )
1977 - 345 P ( )
= Blok P ( )
1977 - 84/89 . ( )
= Bloki S=6 ( )
1978 - 450/51 S=2 ( )

KONGO BELGIJSKIE

BELGISCH KONGO

Unabhängiger
Kongostaat

1894 - 17 . ( )
1900 - 29 . ( )

Belgische Kolonie

1909 - 6 . ( )
1909 - 14 . ( )
1910 - 20 . ( )
1915 - 30 . ( )
1918 - 38 . ( )
1921 - 48 . ( )
1922 - 58 . ( )
1948 - 289 P ( )

KONGO BRAZZAVILLE

1966 - 109 P ( )
1968 - 152 P ( )
1969 - 172 P ( )
1969 - 178 P ( )
1969 - 192/93 S=2 ( )
1970 - 238/39 S=2 ( )
1970 - 261/64 S=4 ( )
1971 - 333/34 S=2 ( )
1973 - 379/82 S=4 ( )
1974 - 440 P ( )
1975 - 459 . ( )
1975 - 460/61 S=2 ( )
1979 - 679 . ( )
1979 - 680/83 S=4 ( )
1979 - 684 P ( )
= Blok P ( )
1980 - 792 P ( )
1982 - 855/58 S=4 ( )
1984 - 959/62 S=4 ( )
1984 - 963/66 S=4 ( )

Portomarken

1961 - 9 . ( )
10 . ( )

KONGO KINSZASA

KONGO KINSCHASA

1965 - 240 . ( )
243 . ( )
1968 - 304 . ( )

KONGO ŚRODKOWE

MITTELKONGO

1933 - 67 . ( )
68 . ( )
69 . ( )
70 . ( )
71 . ( )
72 . ( )
73 . ( )
74 . ( )
75 . ( )

KOREA POŁUD.

KOREA-SÜD

1949 - 56 P ( )
1949 - Blok P ( )
1959 - 291 P ( )
1959 - Blok P ( )
1960 - 299 P ( )
1960 - Blok P ( )
1963 - 396 . ( )
1964 - 418 P ( )
1966 - 532 . ( )
1967 - 581 . ( )
1969 - 673/74 S=2 ( )
1970 - 715 . ( )
1970 - 730 . ( )
1971 - 753 . ( )
1971 - Blok . ( )
1971 - 762 P ( )
1974 - 919 P ( )
1974 - 931 P ( )
1975 - 1021 P ( )

KOREA PÓŁNOCNA

KOREA-NORD

1956 - 109 P ( )
1958 - 148 . ( )
1958 - 154 . ( )
1959 - 178 . ( )
1959 - 185 . ( )
1959 - 195 . ( )

nowości

- 1988.07.29 - WYSPY KOKOSOWE; [bl.Mi 7] 1 blok „MWF Sydplex'88" 3\$ - most portowy w Sydney
- 1990. . . - TRYNIDAD i TOBAGO; [ ] 1 blok 5\$ - most Hungerford w Londynie
- 1992.12.25 - TANZANIA; [Mi 1413-20,bl.202-203] 8 zn. i 2 bloki „MWF Genova'92" 10,20,30,50,70,100,200,300Sh, 2 bloki po 500Sh - modele kolejowe firmy Lionel z USA
- 1993.07.01 - CZECHY; [MI 15] 1 zn. 5Kc - tramwaj w Pilźnie
- 1993.10.20 - ST.VINCENT - GRENADYNY; [ ] 1 blok „WF Mega" bl. 6\$ most Brooklyn
- 1993. . . - GUJANA; [ ] 1 blok „Boże Narodzenie" bl.600\$ - lokomotywa - zabawka
- 1994.10.12 - BOLIWIJA; [Mi 1254] 1 zn. z serii /2/ „Ameryka - przewóz poczty" 1B - m.in.tramwaj
- 1994.10.19 - MALAWI; [ ] 1 zn. 20T - prom kolejowy „Italia"
- 1994.12.31 - ALBANIA; [Mi 2541] 1 zn. „Odkrycia i wynalazki" 100L - Ritter von Ghega/inżynier austriacki/
- 1994. . . - SIERRA LEONE; [ ] 1 zn. i blok „Boże Narodzenie" 200Le,bl.1200Le - lokomotywy - zabawki
- 1995.03.06 - LUKSEMBURG; [ ] 1 zn. z serii /4 zn. w czworobloku/ 16F - fragment panoramy Luksemburga z wiaduktem kolejowym
- 1995.03.17 - IRAN; [ ] 1 zn. 100Rls - lokomotywa spalinowa
- 1995.05.30 - RUMUNIA; [Mi 5087,88,91] 3 zn. z serii /6/ „Transport" 470,675,2550L - metro,kolejka linowa,pociąg
- 1995.06.30 - CHILE; [MI 1657] 1 zn. „200 lat miasta Parra" 200P - herb miasta,dworzec kolejowy,parowóz
- 1995.08.15 - WIELKA BRYTANIA - WYSPA MAN; [ ] 6 zn. „Parowozik Thomas" 20,24,30,36,41,45p- sceny z bohaterem powieści dla dzieci, Parowozikiem Thomasem i jego przyjaciółmi
- 1995.09.01 - IRLANDIA; [ ] 1 blok „MWF Singapur 1995" 28,32,38,52p blok Mi 15 z 28.2.95r. z nadrukiem emblematu wystawy
- 1995.09.01 - PORTUGALIA; [ ] 1 zn. „Transport szynowy" 80 esc - nowoczesny tramwaj
- 1995.09.14 - SAN MARINO; [MI 1619,23,27,31] 4 zn. z serii /16 zn w arkusiku/ „100 lat kina" 4 x 250L - parowóz,„Le General" i B.Keaton
- 1995. . . - JAMAJKA; [ ] 1 zn. 1.10S - tory w porcie
- 1995. . . - BENIN; [ ] 1 zn. nadruk nowej nazwy państwa na zn. Mi 593 Dahomey 200F - parowóz z 1846r.
- 1995. . . - KAMBODŻA; [ ] 5 zn. i blok „Dawne lokomotywy" 100, 200,300,600,800,R bl.1000R - parowozy z lat 1804 - 1837
- 1995. . . - KANADA; [ ] 1 zn. z serii /5 zn. po 2 w zeszytiku/ „Komiksy" 45c - Superman lecący nad lokomotywą
- 1995. . . - USA; [ ] 1 zn. z serii /10 zn. w arkusiku/ „1945r. - wreszcie zwycięstwo" 32c - zburzony most kolejowy
- 1995. . . - SOMALIA; [ ] 1 zn. i blok „100 lat kina" 700Sh,bl. 2000Sh - pociąg
- 1995. . . - KRLD; [ ] 1 zn. z serii /6 zn. w arkusiku/ „Wódz Kim Jong" 40Ch - pojazd szynowy na grobli łączącej wyspę
- 1995. . . - TANZANIA; [ ] 9 zn. /w arkusiku/i 2 bloki „Pociągi świata" 9 x 200Sh, bl. 2 x 1000Sh - lokomotywy z różnych państw
- 1995. . . - TOGO; [ ] 1 zn. z serii /8 zn. w arkusiku/ „50. r. zakończenia II wojny światowej" 200F - most kolejowy
- 1995. . . - USA; [ ] 1 zn. z serii /20 zn. w arkusiku/ „Komiksy" 32c - m.in.tramwaj
- 1995. . . - WIETNAM; [ ] 1 zn. z serii /5/ 5000d - kolej góraska

Świat kolei - NASZYM ŚWIATEM!

MAGAZYN SYMPATYKÓW KOMUNIKACJI SZYNOWEJ **Parowozik**

Informujemy Kolegów, że dawny "Parowozik" - obecnie "Świat kolei" stał się od bieżącego roku dwumiesięcznikiem. Czasopismo redagowane przez hobbystów dla hobbystów, fachowo, w sposób interesujący i przystępny, zamieszcza artykuły o kolejnictwie, tramwajach, modelarstwie, a od 1996 roku począwszy, będzie także dział filatelistyczny! Kredowy papier, wiele fotografii (także barwnych), statystyki - słowem wysoka jakość i profesjonalizm nie ustępujący standardom zachodnioeuropejskim. Zachęcamy do lektury! Poniżej podajemy adresy punktów sprzedaży "Świata kolei".

- Bydgoszcz → *Ośrodek Muzealny - Dworzec Główny*
- Bydgoszcz ul. Gdańska 93 → *Artykuły Modelarskie*
- Gdańsk, ul. Rajska 6 → *Księgarnia Techniczna*
- Gryfice → *Muzeum Kolejnictwa*
- Katowice, ul. 3 Maja 13 → *Księgarnia Powszechna*
- Kostrzyn n/Odrą ul. Konopnickiej 14/9 → *NAUTILUS*
- Kraków, ul. Sławkowska 10 → *Suszczyński i S-ka*
- Kraków, ul. Łobzowska 46a → *Modeltechnik*
- Łódź, ul. Nowomiejska 12 → *Modele kolejowe*
- Łódź, ul. A. Sruka 3 → *NIKE*
- Łódź, ul. Piotrkowska 286 → *MODEL-FAN*
- Opole ul. Olesko 21 → *Harcerz*
- Poznań, ul. Podgórna 5 paw. 3 → *Kolekcjoner*
- Sochaczew ul. Towarowa 7 → *Muzeum Kolejn.*
- Szczecin ul. Kaszubska 54
- Szczecin Plac Żołnierza 18 → *MODEL HOBBY*
- Warszawa, ul. Towarowa 1 → *Muzeum Kolejn.*
- Warszawa, ul. Wilcza 25 → *Lokomodel*
- Warszawa, ul. Świętokrzyska14 → *PELTA*
- Warszawa, ul. Świętokrzyska16 → *Księgarnia*
- Warszawa, ul. Chałubińskiego 4/6 → *kiosk w DG*
- Żnin os. 700-lecia 24 → *Muzeum Ziemi Paluckiej*

Spotkanie: 13 kwietnia we Wrocławiu!

Serdecznie zapraszamy na wiosenne, ogólnopolskie spotkanie Członków naszego klubu, które tym razem - po raz pierwszy, odbędzie się we Wrocławiu! Początek o godz. 10.30. Będziemy gośćmi Klubu Sympatyków Kolei w gmachu Dolnośląskiej DOKP przy ul. Joannitów 13. Z dworca Wrocław Główny należy wyjść od strony ul. Suchej. Budynek Dyrekcji znajduje się nieopodal. Numer sali będzie podany przy wejściu. W programie spotkania m.in.: klubowy regulamin, Bank Informacji Klubowej, finanse, dokończenie rozdziału klubowego znaczka, planowane wystawy, wydawnictwa i walory filatelistyczne w roku bieżącym i następnym, działalność sekcji klubowych, aktualności. Jak zwykle nie zabraknie giełdy, a KSK uruchomi stoisko z literaturą i innymi wydawnictwami o tematyce kolejowej. A zatem, do zobaczenia we Wrocławiu! Liczymy również na obecność Kolegów z Poznania. Przy wejściu do gmachu DOKP, funkcjonariuszom SOK-u podajemy hasło; "spotkanie filatelistów klubu KOLEJNICTWO".

✿ Sala spotkania będzie udostępniona od godz. 9 do 15.

BIULETYN SPONSORUJE:

**ZWIĄZEK ZAWODOWY
MASZYNISTÓW KOLEJOWYCH W POLSCE
ZAKŁAD TABORU BYDGOSZCZ**

Opracowanie redakcyjne i graficzne - Krystian Żurawski, »Nowości« - Leszek Wincenciak, tłumaczenia z EMS - Robert Tomański, aktualności - Franciszek Solga, współpraca - Artur Marsy. Adres do korespondencji - K. Żurawski, P-34 87-140 Chełmża, Wyk.Sp-nia Mieszk. w Chełmży. ●N. 150 egz.●

NUMER
BEZPŁATNY